

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Margarita Evangelica

Essche, Nicolas van

Coloniae, 1545

Vt anima ornat[ur] ad Deum conuersa, & inquinatur a creaturis. 23

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49323](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49323)

MARGARITAE EVANG.

occasiones deuitat, & modo supradicto Christi passionem in corde suo portat, illa (inquam) anima illuminatur & intelligit, qualiter constituta est inter tempus & aeternitatem, inter lucem & tenebras, inter mortem & vitam. Quæ si tunc ad aeternitatem sese conuertit, iam venit ad vitam, & lucem inhabitat inaccessibile in introitu gloriæ & portæ cœli. Si vero ad fluxibile tempus sese conuerterit, in morte est & in iudicio, plena miseris, inuoluta tenebris & anxietatibus, & clausis oculis ambulat vsque ad portas mortis, Quod a nobis auertat omnipotens Deus, Amē.

Qualiter anima ornatur ad Deum conuersa, & quomodo à creaturis inquinatur.

Cap. XXIII.

S I igitur nunc, o anima mea, in virtutibus proficere desideras, attende diligenter ea, quæ iam dicta sunt, & discas nosse teipsam, quatenus cum Deo vniri possis in spiritu & anima, in vno amore, in vno desiderio & eadem intentione. Nam secundum supremam tui partem, videlicet secundum spiritum, tota pulchra es, diues & nobilis propter Dei tecum vniōnem, & propter eius in te inhabitationem, & ob similitudinē, quā habes, sanctissimæ Trinitatis, per quā es filia patris, filij soror, & sponsa spūs sancti, incolā cœli & hæres beatissimæ Trinitatis. Quod si hic vitam tuam non bene composueris, neque operam dederis vt in Deo habitare possis, nihil tibi prodesse poterit, quod intra te Deus habitare dignatur, quod te tam nobilem condidit, tam excellēter ornauit. Ista (inquam) omnia nullā omnino tibi felicitatē adferent, si te in Deo non exercitaueris,

LIBER I.

citaueris, & eius inspirationibus & admonitionibus, presentiaque ipsius cum condigna deuotione obediens & subdita non fueris. ¶ Porro, secundum inferiorem tui partem, i. secundum animam, quae coniuncta est corpori, plena es calamitatibus & miserijs. Si enim te ipsam amare quæris in hac vita, iam sane infirma es, & prona ad omne malum, cunctis vacua virtutibus, & in omnibus viribus tuis contracta & ignobilicata. ¶ Etenim memoria tua a rebus æternis deuiat & aberrat, & tamen nihilo minus misericordifsimus ille pater cœlestis manet in ea, & manebit in æternum, tolerans benigne noxias euagationes tuas, quum sint adeo vitiosæ & abominabiles cogitationes tuæ, tamque multipliciter in temporalia dispersæ. Quantumcumque vero ipse te admoneat, & trahat ad bonum, semper ei inobediens es atque rebellis, nec ei cooperari sagis, cogitationesque recolligere & ipsi applicare. Et propter hoc miserabiliter in hora exitus tui confunderis, cum iam omnia manifesta fient. ¶ Sed et per intellectum tuum in huius seculi infelicissimam cæcitatem es extrouersa, per quam ipse intellectus obfuscat & alienus est, imaginibus depictus, ita ut per propriam imaginem ad id pertingere nequeas, in quo veritatē ipsam & tuam ipsius felicitatem perdiscere, & in lumine gratiæ suæ habitare, Dei quoque & tuipsum notitiam obtinere debuisses. Sed misera foris remanes inuoluta tenebris peccatorum. Quo tamen non attento æterna veritas, æternus sempiterni Dei filius in tuo intellectu permanet, manebitque in eo usque in sempiternum, nec unquam cessat arguere & admonere, grauatam conscientiam

D v tuam

MARGARITAE EVANG.

tuam illuminans, atq; docens eam a malo recedere, & sanctissimæ vitæ passioni q; suæ vestigijs inhærere. Quod si obruraueris aures tuas, & oculi tui in sua cecitate permanserint, ipsiq; obtemperare nolueris, districtum aliquãdo eum experieris iudicē, et seuerum inquisitorem, tantoq; erit grauius et intolerabilius iudicium tuū, quanto tibi maior est prærogata misericordia, & tūc de minima cogitatione, verbo & opere, & de quolibet temporis momento rationem reddere cogeris. ¶ Deniq; voluntas tua priuato amore tuipsum capta atque constricta, creaturarum oblectationibus inhæret, tuq; ipsa priuatum commodum tuum & gloriam & creaturarum fauorem requiris, quæ nimirum causa est, quod in te sentire non vales diuini amoris dulcedinē. Quia enim priuato amore capta es, nihil in te diuinus amor operari potest. Admonet ergo te per prophetam suum dominus, dicēs: Solue vincula collis tui, id est, propriam voluntatē tuam, captiua filia Sion. Et quãuis nimium ingrata sis fidelissimo dño Deo tuo, ipse nihilo minus in voluntate tua spiritus sanctus perseuerat, et in ea perēniter manebit, nunq; cessans dulci quadã cōmōtione te ad hoc inuitare, vt per amorē eius vnus cum eo spiritus esse coneris. Quem eius instinctum si sequi recusaueris, ipsa mortis æternæ vinculis cōstringis, vbi ab amore eius exclusa, sempiterno teipsam odio & inuidia deuastabis. ¶ Porro, in infima tui parte vis rationalis cæca est, & de alijs iniqui & temerarij iudicij plena, sed tuipsum iudicium & diuitias illas in te cōmorantes, quæ te semper iudicant et remordēt, nihili facis ac parui pendis. Vis tua cōcupiscibilis impura est,

LIBER I.

ra est, & in ea delectationes tuas sensuales fo-
ues. In irascibili superba es & tumida. Spem tu-
am falso in rebus trāsitorijs collocasti, & in Deo
nō speras. Sed & vano timore & superfluis anxi-
etatibus de rebus istis infimis cruciaris, oblita ti-
moris dñi Dei creatoris tui. Amortuus veneno
plenus est, quo fit, vt ea diligas, quæ Deus odit,
oblectamenta videlicet naturæ & creaturarum.
Odium tuum inuidia repletum est, vnde fit, vt
odio habeas ea, quæ Deus tam vehementer a-
mauit, & pro quorū salute mortē amarissimā su-
stinuit, tuam videlicet animā & proximi tui,
quē tibi amare præcepit ob amorem sui. Gaudi-
um tuū in vanissima vmbra, & somnio rerū sen-
sibilem cōstituiti, & nō prout æquū erat, in in-
uisibili, æterno, & in perpetuum mansuro gau-
dio. Tristitia tua de alterius felicitate, & rerum
temporalium amissione dolet, non aut propter
peccata, & dispendia salutis tuæ. Pudor tuus be-
ne agere, seipsum contēnere, & humiliare vere-
cundatur. Et idcirco iure optimo a Deo humili-
beris & contemneris. Ecce tot calamitatibus &
miserijs plena est anima illa, quæ seipsam nō ab-
negare, sed seruare quærit. ¶ Postremo, secundū
corpus, & exteriorem hominem, peccati decipu-
la es et instrumentum, vas plenum omni immun-
dicia, cibus vermiū, & limus terræ, peiorq; om-
ni creatura, quā cōdidit Deus. Nihil em̄ ita odi-
bile est Deo, nec quicq; sic ab ipso hoīem elōgat
quō peccata, q̄ profecto nemo cōmittit, nisi qui
naturæ suæ voluptatibus deseruit, animam su-
am retinere quærens, & in nullis sese virtutibus
exercens. ¶ Porro, qui virtutū exercitijs incum-
bit, & propriā vilitatē Deiq; bonitatē, & quid
ex se

MARGARITAE EVANG.

ex se quidque ex Deo sit, funditus agnoscere studet, is dedignatur & despicit semetipsum; totūq; se introuertit in illum nobilem fundum, in quo Deus existit, ibique seipsum funditus exire & nequaquam retinere proponit. Vult autē totus esse Dei, & eleuat interiora sua, & vires tam internas quam externas in Deum secūdum exemplum Iesu Christi. Quo facto, Deus illi iam dominari incipit, & in sua eum potestate habet, vt cum eo operari possit in supremo & infimo ipse, idque secūdum perfectissimum modum. In supremo quidē, in intimo superessentiali fundo, vbi Deus seipsum ad animam conseruat, illud superessentialiale atq; diuinū opus, per quod inimus animæ fundus deificatur. In infimo vero interiori fundo, id est, in viribus inferioribus profundissimam demissionem in altissimā abyssum humilitatis, vnde anima quasi deprimit seipsam vsq; in abyssum suæ nihilitatis, in tantum vt fundus eius humilior atq; profundior sit etiam ipso inferno. Quanto autem seipsam alius demittit, tanto plus in ea complacentiæ habet Deus, & ampliorem locum inuenit ad operandum in ea per gratiam suam, & ad erigendum in se interiora eius. Istud nanque peculiare est opus Dei, vt operetur quendam humilem & felicem descensum in anima, & fructuosum atque eleuatum ascensum in spiritu. Operatur denique secūdum perfectissimum modum, id est, ipse dirigit omnem hominis intentionem, verba & opera secūdum perfectissimum exemplar sanctissimæ humanitatis suæ. Porro q̄ nobile & fructuosum sit opus illud, quod Deus operatur in tribus hominis partibus, & qualiter eas sibi vni-

at, ne-

at, nemo plene capit neq; intelligit præter solū illum artificem Deū. ¶ Age nunc igitur, o anima mea, discce mori tibi ipse, quatenus soli Deo vivere possis. Discce mori, dum adhuc vivere licet. Fuge mortē & inquire vitam. Despice temporalia & elige æterna. Fuge tenebras, & adhære tuo lumini veritatis, quod te ab omnibus facile peccatis liberabit. Elevare a terra, & fac habitationem atque conversationem tuam in cælis. Cave diligenter, ne terram attingas, id est, ne tuæ cogitationes, amor, desideria & intentiones cum delectatione & voluptate rebus istis terrenis inhæreant, sed pro naturæ necessitate concris omnibus vti rebus ad Dei honorem. Siquidem Apostolus ait: Mortificate membra vestra, quæ sunt super terram. i. oēs inutiles cogitationes, verba & opera, quæ non sunt secundū Deum, et glorificate & portate Christū in cordibus vestris, id est, porta semper in corde tuo, & versa iugiter ob oculos tuos interiores clarum illud vitæ Christi speculum, in quo maculas tuas deprehendere, & te ipsum iugiter contemplari possis, & secundum quod omnes vires tuas, omnia interiora tua, & interiorem exteriorēmq; hominem tuum dirigere valeas: & sic in te resurget dominus, & laudabit atq; glorificabit se ipsum.

¶ Quicquid autem interim occurrit tibi, quod non est secundum Deum, allide illud ad petram Christum, memor Evangelij Christi, quod nobis ea omnia abscindere iubet. Ait enim: Si oculus tuus, & manus tua, aut pes tuus te scandalizat, abscinde ea, id est: Si oculus videt aliquid, aut manus quicquam operatur, quod non sit secundum Deum, aut pedes vsquam diuertunt ex
tra ve-

MARGARITAE EVANG.

tra vestigia Christi, vel quodlibet aliud mem-
brum nos a Deo alienat, occasiones huiusmodi
abscindere debemus cum omnibus illis, in qui-
bus Deū pure non quærimus nec amamus. Et
ob hoc amici Dei gladios habent ancipites ad
resecundum omne id, quod eos a Deo elōgare
possit, & quicquid nō est natū ex Deo, quatenus
summa Dei maiestas gaudium suū in eis retine-
re valeat. Amputes ergo oēs infrugiferos ramos
et alliga te ipsum per amorē ligno sanctę crucis,
& sic eris quasi fructuosa ficus, et tanq̄ vitis cre-
scens per cavernas petrę vsq; in vineā Engad-
di. i. per vulnera Christi vsq; in summā deitatē,
vbi per solē iustitię irradiaberis, fœcūdaberis at-
que in virtutib; multiplicaberis, sicut stellę cœ-
li. Tales etenim hoīes oēs in virtutibus Christo
Iesu applicātur. Deniq; ad hoc, vt nos quoq; ra-
liter agnoscere, & abnegare nos ipsos, & in Deū
fugere discamus, opem & auxilium gratiæ suę
nobis impendat pius & misericors Deus.

Quomodo in nobis quatuor nouissima
nostra per eorundē meditationē cōtinu-
am iugiter portare debem⁹. Ca. XXIII.

Sequuntur nūc exercitia quatuor, q̄ cōtinue
in nobis perseverare debent, q̄ etiam cōtra
omnia nos peccata, et aduersum omnia illa,
q̄ nos in hora mortis grauare quouis modo, &
accusare ante tribunal Christi, atq; ad infernū
deprimere, & circa gaudia æternę vitę percipi-
enda obstaculū aliqd̄ præbere possent, defende-
re queunt. Primum autē est, vt in corde memori-
am mortis. Secundū, vt in ratione Dei iudiciū,
Tertiū, vt pœnas inferni sub pudore. Quartū,
vt ætē